

Judikatūras krājums

TIESAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA RĪKOJUMS

2022. gada 3. martā *

Iestāšanās lietā – Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. pants – Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos iesniegtais pieteikums – Ieinteresētība attiecībā uz lietas iznākumu – Atļauja iestāties lietā

Lietā C-551/21

par atcelšanas prasību atbilstoši LESD 263. pantam, ko 2021. gada 7. septembrī cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv *A. Bouquet*, *B. Hofstätter* un *T. Ramopoulos*, kā arī *A. Stobiecka-Kuik*, pārstāvji,

prasītāja,

pret

Eiropas Savienības Padomi, ko pārstāv *A. Antoniadis*, *F. Naert* un *B. Driessen*, pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta:

Čehijas Republika, ko pārstāv *M. Smolek*, *O. Šváb* un *J. Vlácil*, kā arī *K. Najmanová*, pārstāvji,

Francijas Republika, ko pārstāv *A.-L. Desjonquères* un *J.-L. Carré*, pārstāvji,

Ungārija, ko pārstāv *M. Z. Fehér* un *K. Szíjjártó*, pārstāvji,

Nīderlandes Karaliste, ko pārstāv *M. K. Bulterman* un *J. Langer*, pārstāvji,

Portugāles Republika, ko pārstāv *M. Pimenta*, *P. Barros da Costa* un *M. J. Ramos*, pārstāvji,

personas, kas iestājušās tiesvedībā,

TIESAS PRIEKŠSĒDĒTĀJS

ņemot vērā tiesneša referenta K. Likurga [*C. Lycourgos*] priekšlikumu,

uzklausījis ģenerālvokāti J. Kokoti [*J. Kokott*],

* Tiesvedības valoda – angļu.

izdod šo rikojumu.

Rikojums

- 1 Ar prasības pieteikumu Eiropas Komisija prasa atcelt 2. pantu Padomes Lēmumā (ES) 2021/1117 (2021. gada 28. jūnijs) par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu protokolu, ar ko īsteno Partnerattiecību nolīgumu zivsaimniecības nozarē starp Gabonas Republiku un Eiropas Kopienu (2021.–2026. gadam) (OV 2021, L 242, 3. lpp.), un ar Eiropas Savienības Padomes priekšsēdētāja starpniecību Eiropas Savienības Padomes, pamatojoties uz šo tiesību normu, veikto Portugāles vēstnieka norīkošanu par personu, kas tiesīga parakstīt šo protokolu.
- 2 Šis atcelšanas prasības pamatojumam Komisija tostarp apgalvo, ka Padomes prakse, saskaņā ar kuru tās priekšsēdētājs norīko personu, kas tiesīga Eiropas Savienības vārdā parakstīt starptautisku nolīgumu, pārkāpj LES 17. panta 1. punktā Komisijai piešķirto prerogativu nodrošināt Savienības ārējo pārstāvību, izņemot kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomu (KĀDP).
- 3 Ar dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2022. gada 6. janvārī, Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos (turpmāk tekstā – “Augstais pārstāvis”) saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. pantu un Tiesas Reglamenta 130. pantu iesniedza pieteikumu par iestāšanos lietā Komisijas prasījumu atbalstam.
- 4 Pamatojot pieteikumu par iestāšanos lietā, Augstais pārstāvis galvenokārt apgalvo, ka viņš ir viena no “Savienības iestādēm” Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. panta pirmās daļas izpratnē un, pakārtoti, ka viņš ir jāuzskata par Savienības “struktūru” šo statūtu 40. panta otrās daļas izpratnē un ka viņam ir “ieinteresētība attiecībā uz lietas iznākumu” šīs tiesību normas izpratnē. Šajā ziņā Augstais pārstāvis norāda, ka gaidāmajā spriedumā Tiesas veiktie vērtējumi attiecībā uz prerogativu, uz kuru atsaucas Komisija, *mutatis mutandis* attieksies uz līdzīgu prerogativu, kas viņam saskaņā ar LES 27. panta 2. punktu ir KĀDP jomā.
- 5 Ar dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2022. gada 13. janvārī, Komisija lūdza šo pieteikumu par iestāšanos lietā atzīt par pieņemamu.
- 6 Ar dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2022. gada 21. janvārī, Padome lūdza noraidīt minēto pieteikumu par iestāšanos lietā.
- 7 Padome uzskata, ka Augstais pārstāvis nav “Savienības iestāde” Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. panta pirmās daļas izpratnē un ka, lai gan viņš būtu jāuzskata par tādu, kas ietilpst jēdzienā “Savienības struktūra” minēto statūtu 40. panta otrās daļas izpratnē, viņam nav “ieinteresētības attiecībā uz lietas iznākumu” šīs pēdējās minētās normas izpratnē.
- 8 Padome it īpaši norāda, ka šajā lietā tiesvedība neattiecas uz KĀDP un ka tāpēc Tiesas pieņemtais risinājums nevar ietekmēt Augstā pārstāvja tiesisko stāvokli. Turklāt Augstā pārstāvja stāvoklis attiecībā pret Padomes stāvokli būtu atšķirīgs no Komisijas stāvokļa. Šajā ziņā Padome norāda, ka Augstais pārstāvis saskaņā ar LES 27. panta 1. punktu vada Ārlietu padomi un tāpēc pats var iecelt personu, kas ir pilnvarota noslēgt starptautisku nolīgumu KĀDP jomā. Tādējādi Augstā pārstāvja tiesiskais stāvoklis atšķiroties no Komisijas tiesiskā stāvokļa, ja, kā šajā gadījumā, starptautisks nolīgums tiek noslēgts par jautājumu, kas neietilpst KĀDP jomā.

Par pieteikumu par iestāšanos lietā

- 9 Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka dalībvalstis un Savienības iestādes var iestāties lietās, ko izskata Tiesa.
- 10 Savienības iestādes šīs tiesību normas izpratnē ir tikai tās iestādes, kas izsmeļoši uzskaitītas LES 13. panta 1. punktā (Tiesas priekšsēdētāja rīkojums, 2019. gada 29. jūlijs, Komisija un Padome/*Carreras Sequeros* u.c., C-119/19 P, nav publicēts, EU:C:2019:658, 6. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 11 Tāpēc, tā kā Augstais pārstāvis nav minēts LES 13. panta 1. punktā, to nevar uzskatīt par “Savienības iestādi”. Tāpēc viņš nevar atsaukties uz šādu statusu, lai pieprasītu tiesības iestāties šajā lietā (Tiesas priekšsēdētāja rīkojums, 2019. gada 29. jūlijs, Komisija un Padome/*Carreras Sequeros* u.c., C-119/19 P, nav publicēts, EU:C:2019:658, 7. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 12 Šādos apstākļos ir jāpārbauda, vai šajā lietā Augstajam pārstāvim var atļaut iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam, piemērojot Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. panta otro daļu, kā viņš apgalvo pakārtoti.
- 13 Saskaņā ar šo statūtu 40. panta otrās daļas pirmo teikumu tiesības iestāties lietās, ko izskata Tiesa, ir “Savienības struktūrām un visām citām personām”, ja tās var pierādīt savu “ieinteresētību attiecībā uz lietas iznākumu”. Šīs otrās daļas otrajā teikumā ir izslēgta “fizisko un juridisko personu” iestāšanās lietās starp dalībvalstīm, lietās starp Savienības iestādēm vai lietās starp dalībvalstīm, no vienas puses, un Savienības iestādēm, no otras puses. Pamatojoties uz pēdējās minētās tiesību normas formulējumu un sistēmu, ir jāuzskata, ka šāda izslēgšana neattiecas uz “Savienības struktūrām” (Tiesas priekšsēdētāja rīkojums, 2021. gada 17. septembris, Parlaments/Komisija, C-144/21, EU:C:2021:757, 6.–8. punkts).
- 14 Ņemot vērā LES 27. pantā paredzētās Augstā pārstāvja pilnvaras, kas ir cieši saistītas ar Savienības darbību, un it īpaši to, ka, lai gan saskaņā ar LES 27. panta 3. punktu Augstajam pārstāvim palīdz Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD), juridiski tas tomēr ir no tā nošķirts, Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. panta otrās daļas piemērošanas nolūkā Augstais pārstāvis ir jāpielīdzina “Savienības struktūrām”. Tādējādi, ņemot vērā iepriekšējā punktā minēto judikatūru, Augstais pārstāvis var iestāties lietā starp Komisiju un Padomi, ja viņš var pierādīt “ieinteresētību attiecībā uz lietas iznākumu”.
- 15 Attiecībā uz šādas ieinteresētības esamību ir jāatgādina, ka jēdziens “ieinteresētība attiecībā uz lietas iznākumu” 40. panta otrās daļas izpratnē ir jāsaprot kā tieša un pastāvoša interese par izvirzītajiem prasījumiem, nevis kā interese par norādītajiem pamatiem vai argumentiem. Proti, termins “lietas iznākums” attiecas uz prasīto galīgo nolēmumu, kāds tiks iekļauts pasludināmā galīgā sprieduma rezolutīvajā daļā (Tiesas priekšsēdētāja rīkojums, 2021. gada 17. septembris, Parlaments/Komisija, C-144/21, EU:C:2021:757, 10. punkts).
- 16 Saistībā ar Savienības struktūru pieteikumiem par iestāšanos lietā nosacījums par tiešu un pastāvošu ieinteresētību ir jāpiemēro tādā veidā, kas atspoguļo pilnvaru, kas šādam pieteikuma iesniedzējam jāveic saskaņā ar Savienības tiesībām, specifiku (šajā ziņā skat. Tiesas priekšsēdētāja rīkojumu, 2021. gada 17. septembris, Parlaments/Komisija, C-144/21, EU:C:2021:757, 11. un 12. punkts).

- 17 Šajā gadījumā ir svarīgi atzīmēt, ka LES 27. panta 2. punktā Augstajam pārstāvim ir piešķirtas pilnvaras pārstāvēt Savienību jautājumos, kas saistīti ar KĀDP.
- 18 Saskaņā ar LES 17. panta 1. punkta sesto teikumu Komisija nodrošina Savienības ārējo pārstāvību, izņemot kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomu un citus Līgumos paredzētus gadījumus.
- 19 Šajā lietā strīds it īpaši ir par to, vai no LES 17. panta 1. punkta sestajā teikumā minētā uzdevuma nodrošināt Savienības ārējo pārstāvību izriet, ka, lai Savienības vārdā noslēgtu starptautisku nolīgumu, Komisijai, nevis Padomes priekšsēdētājam ir jānorīko persona, kas tiesīga parakstīt šo nolīgumu.
- 20 Tiesas vērtējums šajā institucionālo tiesību jautājumā ne tikai noteiks šīs lietas iznākumu, bet arī *mutatis mutandis* izšķiroši ietekmēs procedūras izvēli un Augstā pārstāvja īstenotās pilnvaras, kad KĀDP jomā ir jāparaksta kāds starptautisks nolīgums. Augstajam pārstāvim, tāpat kā Komisijai, ar KĀDP nesaistītos jautājumos ir pilnvaras nodrošināt Savienības pārstāvniecību ar KĀDP saistītos jautājumos.
- 21 Ir taisnība, ka šajā lietā Augstais pārstāvis savu ieinteresētību attiecībā uz lietas iznākumu pamato ar prerogatīvu attiecībā uz Savienības pārstāvību KĀDP jautājumos, kas viņam ir saskaņā ar LES 27. panta 2. punktu, kura ir līdzīga prerogatīvai, kas Komisijai ir saskaņā ar LES 17. panta 1. punktu, lai pārstāvētu Savienību jomās, kas neietilpst KĀDP piemērošanas jomā, savukārt šajā lietā ir runa tikai par pēdējo minēto prerogatīvu. Tomēr ir jāuzsver, ka šī Augstā pārstāvja ieinteresētība attiecībā uz lietas iznākumu ir pamatota nevis ar to, ka viņš būtu tādā pašā situācijā kā Komisija vienā vai vairākos līdzīgos gadījumos, bet gan, kā norādīts iepriekšējā punktā, ar to, ka lietas iznākums šajā lietā noteiks viņa lomas apjomu un kompetenci, kas viņam izriet no primārajām tiesībām, attiecībā uz jebkura Savienības noslēgta starptautiska nolīguma parakstīšanu KĀDP jomā.
- 22 Ņemot vērā šo ieinteresētības vispārējo tvērumu, uz ko atsaucas Augstais pārstāvis, kā arī to, ka Augstais pārstāvis principā ir vienīgā persona vai vienība, kas var uz to atsaukties, šī ieinteresētība ir jākvalificē kā “tieša” un “pastāvoša”.
- 23 Tādējādi tiešo un pastāvošo ieinteresētību, ko Augstajam pārstāvim varēs radīt šīs lietas iznākums, nemazina Padomes minētais apstāklis, ka Augstais pārstāvis saskaņā ar LES 27. panta 1. punktu vada Ārlietu padomi. Šajā ziņā pietiek atzīmēt, pirmkārt, ka, tāpat kā to ir precizējusi Padome, lēmumus, ar kuriem tiek atļauta starptautiska nolīguma KĀDP jomā parakstīšana, ne vienmēr pieņem Ārlietu padome, un, otrkārt, ka neatkarīgi no Augstā pārstāvja precīzā uzdevuma šāda starptautiska nolīguma noslēgšanā Tiesas juridiskais skaidrojums par pārstāvības uzdevuma apjomu saskaņā ar LES 17. panta 1. punktu var precizēt pārstāvības pilnvaru apjomu, kas minēts LES 27. panta 2. punktā.
- 24 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, Augstā pārstāvja pieteikums par iestāšanos lietā Komisijas prasījumu atbalstam saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. panta otro daļu un Reglamenta 131. panta 3. punktu ir jāapmierina.

Par personas, kas iestājusies lietā, procesuālajām tiesībām

- 25 Kad pieteikums par iestāšanos lietā tiek apmierināts, Augstais pārstāvis saskaņā ar Reglamenta 131. panta 3. punktu saņem visus lietas dalībniekiem izsniegtos procesuālos dokumentus.

- 26 Tā kā šis pieteikums ir iesniegts Reglamenta 130. pantā noteiktajā sešu nedēļu termiņā, Augstais pārstāvis saskaņā ar Reglamenta 132. panta 1. punktu var iesniegt iestāšanās rakstu viena mēneša laikā pēc iepriekšējā punktā minēto procesuālo dokumentu paziņošanas dienas.
- 27 Visbeidzot, Augstais pārstāvis var sniegt mutvārdu paskaidrojumus, ja tiek rīkota tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklaušanai.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 28 Saskaņā ar Reglamenta 137. pantu lēmumu par tiesāšanās izdevumiem ietver galīgajā spriedumā vai rīkojumā par tiesvedības izbeigšanu.
- 29 Tā kā šajā lietā Augstā pārstāvja pieteikums par iestāšanos lietā ir apmierināts, lēmuma par tiesāšanās izdevumiem, kas saistīti ar tā iestāšanos lietā, pieņemšana ir jāatliek.

Ar šādu pamatojumu Tiesas priekšsēdētājs izdod rīkojumu:

- 1) **Atļaut Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos iestāties lietā C-551/21 Eiropas Komisijas prasījumu atbalstam.**
- 2) **Tiesas sekretāram visu procesuālo dokumentu kopijas izsniegt Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos.**
- 3) **Noteikt Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos termiņu, kādā iesniedzami iestāšanās raksti.**
- 4) **Lēmuma par tiesāšanās izdevumiem, kas saistīti ar Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos iestāšanos lietā, pieņemšanu atlikt.**

[Paraksti]